

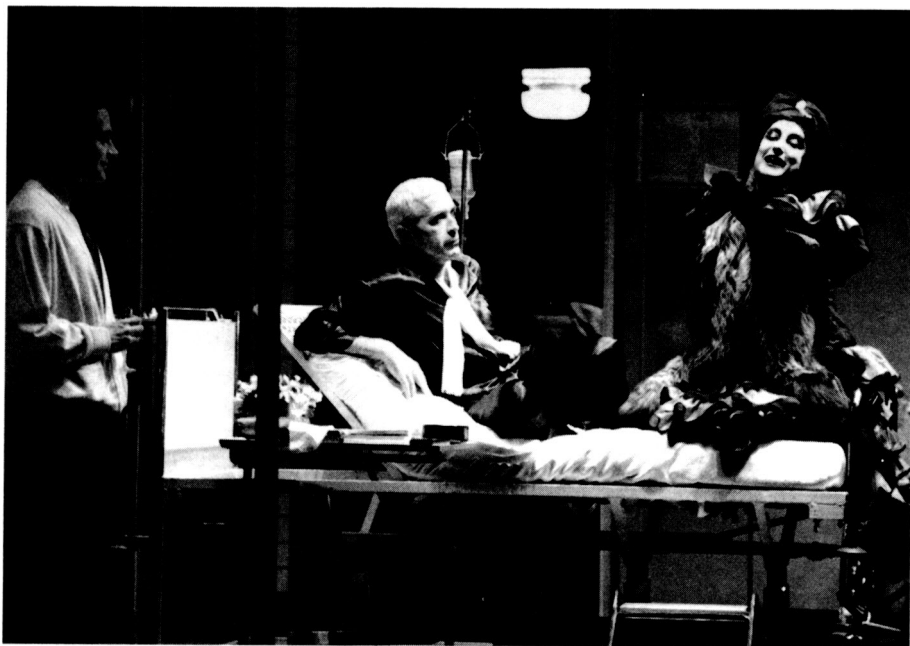
Per ISABEL-CLARA SIMÓ

Vaig conèixer Carme Serrallonga el 1973. Me la va presentar Ricard Salvat. Jo acabava d'arribar a Barcelona, a instal·lar-m'hi, i tenia dos fills petits: m'interessava una escola en català. El consell d'en Salvat va ser rotund: "la Isabel de Villena!", em va dir de seguida.

Però no va ser fins uns pocs anys després que vaig començar a tractar a fons la Carme; Rosa-Victòria Gras dirigia el programa televisiu *Català amb nosaltres* —amb el mestratge de la Carme—, i necessitaven una altra veu valenciana —a més de la de Manuel Dolz que ja hi treballava—. Aquella relació va ser importantíssima per a mi; en primer lloc, perquè m'"obligava" a continuar estudiant la llengua i a discutir amb experts els dubtes i vacil·lacions típics d'un país que no ha escolaritzat els seus ciutadans en la seva llengua, sinó en una altra; em va permetre també conèixer els mecanismes televisius des de dins; a més, i gràcies a la impagable ajuda de Rosa-Victòria Gras, vaig poder fer les primeres provatures en guionatge, tan útils en l'època de l'audiovisual; també em va permetre mantenir un contacte quotidià amb Antoni Comas, tan savi i amatent. I, per sobre de tot, vaig poder lligar una bona amistat amb la personalitat, tan insòlita, de Carme Serrallonga.

En ser jo mateixa ensenyant, en els eterns moments d'espera de les llargues sessions televisives, m'agradava parlar amb la Carme. El meu pare, Rafael Simó, era un excel·lent pedagog, amb uns mètodes avançadíssims i d'una eficàcia tan evident que encara avui és recordat amb emoció al meu poble, Alcoi. Per tot plegat, la pedagogia m'interessava —i m'interessa— moltíssim. El privilegi de tenir a la vora la Carme Serrallonga va ser un autèntic regal de l'atzar, i puc recordar amb tota vivesa les hàbils, suggerents i intel·ligents reflexions que feia la Carme sobre pedagogia.

Només conèixer-la, de seguida t'adonaves que la Carme era una dona excepcional: el seu sentit de la llengua ja no l'he tornat a veure, amb tanta claredat, en ningú més. Aquell català encarcerat que hom gastava per força, esdevenia fluid i flexible en la seva boca; i no per la seva generació, els qui havien tingut la sort de pertànyer al mític Institut Escola, sinó per la manera com integrava la llengua, per un d'aquells dons que tenen algunes, poquíssimes persones: una mena d'intel·ligència verbal, d'oïda atenta, de cervell ben moblat i estructurat.

Una visita inoportuna, de Copi. Traducció: Carme Serrallonga. Companyia Josep Maria Flotats. Direcció: Jorge Lavelli. Escenografia i vestuari: Louis Bercut. Il·luminació: Daniel Touloumet. Actors: Enric Majó, Anna Azcona, Jordi Vila, Jordi Godall, Pep Martínez, Pepa Arenós i Francesc Orella. Estrena: Teatre Poliorama, Barcelona, 30 de desembre de 1989. (Fotografia: Fausti Lluçà).

La Carme no era una dona fàcil: molt educada, reservadíssima, un pèl eixuta, poc donada a divagar o a parlar perquè sí, mancada de qualsevol forma de vanitat. I d'una moralitat sense replecs; vull dir que si es mostrava amistosa, era perquè et considerava amiga; si iniciava una conversa, era perquè tenia coses a dir, no per matar l'estona; si jutjava algú, alguna idea o alguna cosa, era perquè ho havia rumiat molt bé. I rere tot, el seu àcid, agut, sentit de l'humor. Sentir-la parlar sobre el franquisme, sobre el Villena a l'època més dura del franquisme, era hilarant, perquè les seves observacions, justíssimes, semblaven una caricatura d'aquella trista i vexatòria realitat.

Crec que no li vaig dir mai que l'estimava. No s'esqueien, aquesta mena d'efusions sentimentals amb una dona com la Carme. Quan els meus fills van ser grans i van deixar el Villena i quan vam plegar del programa televisiu, la vaig freqüentar molt poc. Continuava estimant-la i no li ho havia dit mai.

Li recordo la veu; li recordo el posat de matrona reposada, amb els ulls, però, en atenta ebullició; la bondat amagada, sense afectacions; la saviesa; la integritat; el seu esperit juvenil.

La trobo molt a faltar, la Carme Serrallonga.